

วิเคราะห์ความต้องการ ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการสำรวจความต้องการ ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) ต่อการดำเนินงานส่งเสริมเด็กปฐมวัยสูงวัยสูงวัยส่วน สำนักโภชนาการ กรมอนามัย จำนวนทั้งหมด 317 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 95.3) อายุ 31-49 ปี (ร้อยละ 57.7) ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาล ร้อยละ 54.6 รองลงมาคือนักวิชาการสาธารณสุข ร้อยละ 26.2 ปฏิบัติงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมากที่สุด ร้อยละ 70.7 ระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านอนามัยแม่และเด็ก 1 - 5 ปี

ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อสิ่งที่อยากให้สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ผลิตหรือสนับสนุนมากที่สุดคือ สื่อความรู้/สื่อประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 53.9 รองลงมาคือ คู่มือ/แนวทางการดำเนินงาน ร้อยละ 39.4 เมื่อแยกประเภทสื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า สื่อความรู้/สื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายมีดังนี้

- กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ คือ แผ่นพับ ร้อยละ 21.6 วิดีโอ (Video Clip) ร้อยละ 15.2
- กลุ่มพ่อแม่ของเด็กอายุ 0-5 ปี คือ แผ่นพับ ร้อยละ 20.5 วิดีโอ (Video Clip) ร้อยละ 15.8
- กลุ่มผู้เลี้ยงดูหลัก (เช่น ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา) คือ โทรทัศน์ ร้อยละ 22.2 ภาพพลิก ร้อยละ 19.9 โปสเตอร์ ร้อยละ 19.3
- กลุ่มครูพี่เลี้ยงเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ วิดีโอ (Video Clip) ร้อยละ 23.4 โปสเตอร์ ร้อยละ 15.8 หนังสือและภาพพลิก ร้อยละ 14.6

นอกจากนั้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการให้มีพัฒนาศักยภาพด้านโภชนาการถึงร้อยละ 93.7 รูปแบบการพัฒนาศักยภาพที่ต้องการส่วนใหญ่ คือ การบรรยายและฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 56.2 รองลงมา คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร้อยละ 20.9 โดยประเด็นที่ต้องการพัฒนาศักยภาพมากที่สุด คือ

1. อาหารตามวัยสำหรับเด็ก 0-5 ปี หญิงตั้งครรภ์และหญิงให้นมบุตรเพื่อเด็กสูงวัยส่วน พัฒนาการสมวัย ไอคิวดี รวมทั้งการจัดเมนูอาหารที่เหมาะสมสำหรับเด็กแต่ละวัย
2. ความรู้ ทักษะ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหลักการทางโภชนาการ
3. การประเมินภาวะโภชนาการเด็ก
4. การดูแล แก้ไขปัญหา และให้คำแนะนำสำหรับเด็กที่มีภาวะอ้วน เตี้ย ผอม
5. การให้คำปรึกษา และการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับหญิงตั้งครรภ์ พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็ก

สำหรับความต้องการให้มีการทบทวน/แก้ไข/ปรับปรุงการดำเนินงานส่งเสริมเด็กอายุ 0-5 ปี สูงวัยส่วน มีดังนี้

1. สื่อประชาสัมพันธ์การส่งเสริมโภชนาการเด็กอายุ 0 - 5 ปี
 - 1.1 ควรมีเนื้อหา/ Key word ที่สั้น กระชับ โดนใจ และเป็นที่ยึดจำ ง่ายต่อการใช้งาน
 - 1.2 ผลิตและสนับสนุนสื่อเพิ่มมากขึ้นให้ เพียงพอและครอบคลุมทุกพื้นที่
 - 1.3 ประชาสัมพันธ์สื่อ/องค์ความรู้ ผ่านช่องทางโทรทัศน์เพื่อเพิ่มการเข้าถึง

2. นโยบาย และแนวทางการดำเนินงาน
 - 2.1 ทบทวนนโยบายและแนวทางการดำเนินงานให้มีความชัดเจน และผลักดันให้เป็นนโยบายที่ผู้บริหารระดับพื้นที่เห็นความสำคัญ
 - 2.2 ทบทวนเป้าหมายการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์/สภาพปัญหาของพื้นที่
 - 2.3 ทบทวนขั้นตอน/แนวทางปฏิบัติ การส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย ให้มีความเหมาะสมกับผู้ให้บริการและใช้บริการ สะดวกและลดความซ้ำซ้อนของทำงาน
 - 2.4 บูรณาการงานระดับกรม ก่อนถ่ายถอดลงระดับพื้นที่
3. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร
 - 3.1 ควรมีการพัฒนาศักยภาพให้กับผู้ปฏิบัติงานจริงในพื้นที่อย่างครบถ้วนในแต่ละกระบวนการทำงาน ให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถด้านการส่งเสริมโภชนาการได้
 - 3.2 อยากให้มีฝึกอบรมฟื้นฟูความรู้ อย่างต่อเนื่องทุกปี และเป็นรูปแบบการฝึกทักษะการลงมือปฏิบัติ
6. ปรับปรุงข้อมูล HDC ตามตัวชี้วัด ให้สามารถติดตามเด็กได้เป็นรายคน
7. เน้นการบูรณาการ การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและชุมชนและส่งเสริมการดำเนินงานเชิงรุกในพื้นที่ให้มากขึ้น
8. ควรมีการเยี่ยมเสริมพลัง การติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- ความคาดหวังต่อการสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมเด็ก อายุ 0 - 5 ปี สูงดีสมส่วนในพื้นที่ มีดังนี้
1. คาดหวังให้บรรลุผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน เด็กสูงดีสมส่วน
 2. เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนงาน
 3. มีนโยบาย/แนวทางการดำเนินงานชัดเจนอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง เข้าใจบริบทของพื้นที่
- ลดการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน
4. สร้างเครือข่ายและบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 5. สร้างกระแส/ประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง เช่น วิทยุ ทีวี เพื่อให้ทุกหน่วยงานเห็นความสำคัญของเด็กสูงดีสมส่วน
 6. สนับสนุนวิชาการ เป็นพี่เลี้ยง ให้คำปรึกษา ชี้แนะ
 7. สนับสนุนเครื่องมือ/เอกสาร/สื่อประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานส่งเสริมเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน
 - 7.1 สนับสนุนโปรแกรมที่ทันสมัย สะดวกต่อการใช้งาน เช่น โปรแกรม/แอปพลิเคชันประเมินภาวะโภชนาการ
 - 7.2 สนับสนุนคู่มือ/แนวทางการดำเนินงาน สื่อการสอน สื่อความรู้สำหรับหญิงตั้งครรภ์ พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็ก ครูพี่เลี้ยง
 - 7.3 สื่อเมนูอาหาร/รายการอาหาร /วิดีโอสาธิตอาหาร
 - 7.4 สื่อที่เข้าใจง่าย มีความหลากหลายรูปแบบและช่องทางการสื่อสาร
 - 7.5 สื่อมีปริมาณเพียงพอและต่อเนื่อง
 8. พัฒนาศักยภาพบุคลากร ปีละ 1 ครั้ง
 - 8.1 มีการจัดอบรมฟื้นฟูองค์ความรู้ด้านโภชนาการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
 - 8.2 มีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ภาคีเครือข่ายระดับพื้นที่มีส่วนร่วม)
 9. ติดตามงานในพื้นที่ทุกระดับและทุก setting และแก้ไขปัญหาให้พื้นที่

**ข้อมูลการสำรวจความต้องการ ความคาดหวังของผู้รับบริการและภาคีเครือข่าย
ต่อการสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมเด็กปฐมวัยสูงวัยสูงตีสมส่วน**

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (คนตอบแบบสำรวจทั้งหมด 317 คน)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1 เพศ		
1.1 ชาย	15	4.7
1.2 หญิง	302	95.3
2 อายุ		
2.1 น้อยกว่า 20 ปี	-	-
2.2 อายุ 20-30 ปี	53	16.7
2.3 อายุ 31-49 ปี	183	57.7
2.4 อายุ 50 ปี ขึ้นไป	81	25.6
3 ตำแหน่ง		
3.1 นายแพทย์	-	-
3.2 ทันตแพทย์	-	-
3.3 พยาบาล	173	54.6
3.4 นักวิชาการสาธารณสุข	83	26.2
3.5 นักโภชนาการ	1	0.3
3.6 เจ้าพนักงานสาธารณสุข	53	16.7
3.7 เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	3	1.0
3.8 อื่นๆ โปรดระบุ		
3.8.1 ครู	1	0.3
3.8.2 นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	1	0.3
3.8.3 ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	1	0.3
3.8.4 นักกายภาพบำบัด	1	0.3
4 สถานที่ปฏิบัติงาน		
4.1 ศูนย์อนามัยที่ 1 -12 และสถาบันพัฒนาสุขภาพ เขตเมือง	7	2.2
4.2 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	18	5.7
4.3 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	25	7.9
4.4 โรงพยาบาลศูนย์	3	1.0
4.5 โรงพยาบาลทั่วไป	9	2.8
4.6 โรงพยาบาลชุมชน	28	8.8
4.7 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	224	70.7
4.8 ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายโรงพยาบาล	2	0.6
4.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	0.3

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5 ระยะเวลาปฏิบัติงานด้านอนามัยแม่และเด็ก		
5.1 น้อยกว่า 1 ปี	17	5.4
5.2 1-5 ปี	92	29.0
5.3 6-10 ปี	71	22.4
5.4 11-20 ปี	73	23.0
5.5 มากกว่า 20 ปี	64	20.2

ตารางที่ 2 ความต้องการสนับสนุนในการดำเนินงานส่งเสริมเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน

สิ่งที่อยากให้เกิดและสนับสนุน	จำนวน	ร้อยละ
1. สื่อความรู้/สื่อประชาสัมพันธ์	171	53.9
2. คู่มือ/แนวทางการดำเนินงาน	125	39.4
3. ข้อมูลวิชาการ	13	4.1
4. อื่นๆ โปรดระบุ		
4.1 เครื่องชั่งน้ำหนัก และเครื่องวัดความยาว/ส่วนสูง ที่มีมาตรฐาน	6	1.9
4.2 อาหารที่มีคุณภาพสำหรับเด็ก	1	0.3
4.3 สถานที่รับส่งต่อ เพื่อลดระยะเวลาการพบผู้เชี่ยวชาญในการส่งเสริมสุขภาพเด็ก	1	0.3
รวม	317	100

ตารางที่ 3 รูปแบบสื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริมเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน

รูปแบบสื่อ/ช่องทางสื่อ		ร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย (จำนวน)			
		หญิงตั้งครรภ์/ หญิงให้นมบุตร	พ่อแม่ ของเด็ก อายุ 0-5 ปี	ผู้เลี้ยงดูหลัก (เช่น ปู่ย่า ตา ยาย ลุงป้า น้าอา)	ครูพี่เลี้ยงเด็กใน ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก
รูปแบบสื่อ	หนังสือ	10.5 (18)	10.5 (18)	2.3 (4)	14.6 (25)
	แผ่นพับ	21.6 (37)	20.5 (35)	12.3 (21)	2.3 (4)
	โบสเตอร์	9.4 (16)	8.2 (14)	19.3 (33)	15.8 (27)
	ภาพพลิก	13.5 (23)	8.8 (15)	19.9 (34)	14.6 (25)
	อินโฟกราฟฟิก (Info Graphic)	0.6 (1)	3.5 (6)	0.6 (1)	3.5 (6)
	โทรทัศน์	8.2 (14)	8.8 (15)	22.2 (38)	2.9 (5)
	วิดีโอ (Video Clip)	15.2 (26)	15.8 (27)	13.5 (23)	23.4 (40)
	Motion Clip	1.2 (2)	1.2 (2)	0.6 (1)	0.6 (1)
	ละครสั้น	1.8 (3)	2.9 (5)	4.7 (8)	4.1 (7)
	เพลง / Music Video	1.8 (3)	1.8 (3)	2.3 (4)	4.7 (8)
ช่องทางสื่อ	แอปพลิเคชัน ในโทรศัพท์มือถือ	11.1 (19)	12.3 (21)	2.3 (4)	7.6 (13)
	เว็บไซต์	1.2 (2)	1.8 (3)	0.0 (0)	1.8 (3)
	Facebook	2.3 (4)	2.3 (4)	0.0 (0)	2.3 (4)
	Line (ไลน์)	1.8 (3)	1.8 (3)	0.0 (0)	1.8 (3)

ตารางที่ 4 ความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านโภชนาการในการส่งเสริมเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน

ความต้องการพัฒนาศักยภาพ	จำนวน (ร้อยละ)
ต้องการ	297 (93.70)
ไม่ต้องการ	20 (6.30)

ตารางที่ 5 รูปแบบที่ต้องการในการพัฒนาศักยภาพด้านโภชนาการ

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพ	จำนวน	ร้อยละ
การบรรยายและฝึกปฏิบัติ	167	56.2
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	62	20.9
การบรรยาย	41	13.8
การฝึกปฏิบัติ	26	8.8
บรรยายจากวิทยากรที่มีคุณภาพและมีตัวอย่างให้ดู	1	0.3
รวม	297	100
